

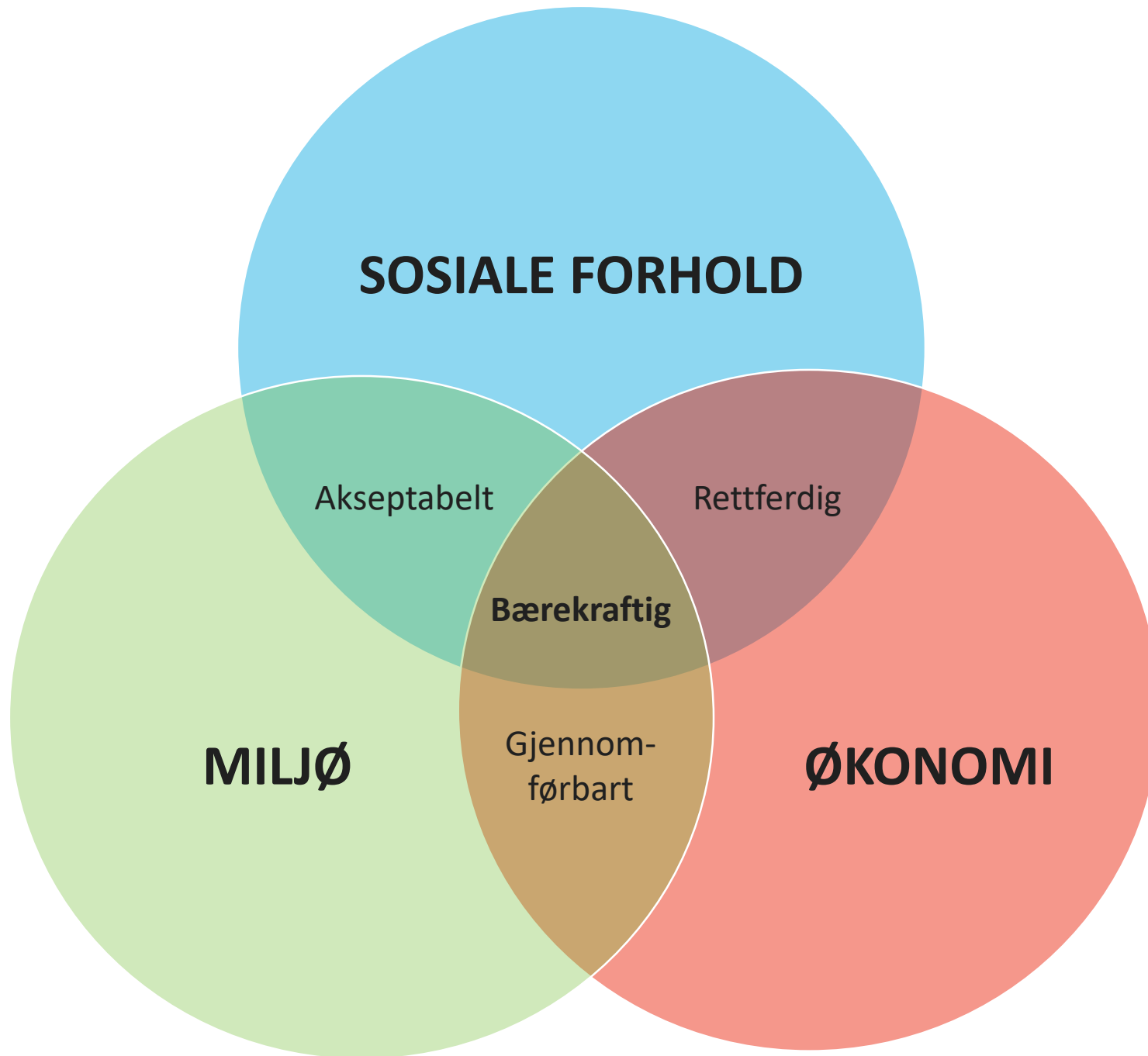
Økonomi

Sosiale forhold

Miljø

SOSIALE FORHOLD

Akseptabelt

Rettferdig

Bærekraftig

MILJØ

Gjennomførbart

ØKONOMI

Svanemerket er et helhetlig miljømerke, det vil si at det stilles krav hele veien fra naturressurs til ferdig produkt. Ikke bare om energiforbruk eller kjemikalier eller råvaresituasjonen.

FSC er en merkeordning som stiller krav om at skogsdriften ikke fører til avskoging, at hogsten foregår kontrollert, og at den tar hensyn til lokalbefolkningen. Merket finner du på hagemøbler, vinduer, grillkull, papir og trykksaker. FSC-merket er et råvaremerke.

TCO er en svensk organisasjon som arbeider for en bærekraftig utvikling innen IT. Merkeordning gjelder datamaskiner, monitorer, hodetelefoner og lignende. Merket stiller krav til stråling, kjemikalier, energiforbruk, ergonomi og sosial ansvarlighet.

Økotex er et kvalitetsmerke som også kalles Trygge Tekstiler. Økotex-merket står på tekstiler som ikke inneholder allergi- eller kreftfremkallende fargestoffer. Både råvarer, halvfabrikata og ferdige tekstilprodukter økotex-merkes.

Rainforest Alliance er et amerikansk miljømerke som arbeider for bevaring av dyreliv og miljø i verdens regnskog. I Norge kan du finne merket på sjokolade, bananer, kaffe, te og trevirke. Organisasjonen arbeider også for å bedre forholdene for arbeidere og deres lokalsamfunn. Merket er ikke økologisk.

Energy star er en merkeordning som ble startet av de amerikanske miljøvernmyndighetene, men som er i ferd med å innta EU. Merket finnes på energieffektivt kontorutstyr, datamaskiner, monitorer, bygningsmaterialer og VVS-utstyr.

PEFC står for Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes, og er verdens største skogsertifiseringssystem. Dette er en internasjonal merkeordning for tre- og papirprodukter som skal sikre bærekraftig skogbruk. PEFC er en ren råvaremerking.

Fairtrade er en internasjonal, ideell organisasjon som sikrer bedre arbeidsforhold og handelsbetingelser for bønder og arbeidere i fattige land. Fairtrade-merket finnes på et stort antall produkter over hele verden, som mat, drikke, bomull og tekstiler. Merket følger som hovedregel en råvare gjennom hele verdikjeden.

GOTS er en internasjonal merkeordning for økologiske tekstiler og står for Global Organic Textile Standard. Produkter med dette merket har minimum 70 % økologisk dyrkede fibre og tekstiler som oppfyller miljø- og helsekrav gjennom hele produksjonsprosessen

Debio har mange merker, og disse økologimerkene viser at produktet er produsert uten sprøytegifter og kunstgjødsel. Økologimerkene dreier seg bare om råvarefasen til produktet, men kan også brukes på ferdige produkter dersom minst 95 prosent av råvarene er økologiske.

Hvor mye strøm bruker vaskemaskinen? Det skal du enkelt kunne finne ut av ved å sjekke energimerkingen. Merket sier bare noe om bruksfasen, så du kan ikke vite hvor mye energi det har kostet å lage selve produktet. Energimerkeordningen er obligatorisk for hvitevarer, lyskilder og bygg som omsettes i EU/EØS-området

Ecocert er det franske merket for økologisk produksjon. Ecocert stiller krav til dyrevelferd og at det ikke brukes kunstgjødsel, syntetiske sprøytemidler eller tilsetningsstoffer.

EPEAT – *Electronic Product Environmental Assessment Tool* – er en global miljømerkeordning for forbrukerelektronikk (datamaskiner, skjermer, nettbrett, kopimaskiner, printere, skannere og TV'er). Produktene blir rangert med gull, sølv eller bronse avhengig av hvor mange miljøkriterier de oppfyller (materialvalg, levetid, hensyn til farlige materialer og kjemikalier, hvor enkle de er å resirkulere, energieffektivitet og emballasje.)

Statskontrolleret økologisk er det danske merket for økologisk produksjon. Merket garanterer blant annet at det ikke brukes kunstgjødsel eller syntetiske sprøytemidler i produksjonen, og at krav til dyrevelferd er strengere enn i vanlig landbruk. Merket stiller også strenge krav til tilsetningsstoffer.

80 Plus er et sertifiseringsprogram som viser hvor energieffektiv strømforsyningen i en datamaskin er. Et 80 Plus-merket produkt rangeres fra bronse til titanium alt etter hvor effektive de er over 80 prosent. En 80 Plus titanium strømforsyning har en effektivitet på hele 96 prosent ved en belastning på 50 prosent av oppgitt kapasitet

KRAV er det svenske merket for økologisk produksjon, men finnes også på en rekke varer i norske butikker. KRAV-merket garanterer for at en vare er økologisk dyrket. Merket setter krav til at det ikke brukes kunstgjødsel eller syntetiske sprøytemidler i produksjonen. Det stilles også høye krav om dyrevelferd, sosialt ansvar og klimapåvirkning.

EU-Ecolabel (Blomsten) er det offisielle europeiske miljømerket. Produsentene må dokumentere at produktene tilfredsstillende en rekke strenge helse- og miljøkrav. I Norge finner du EUs Ecolabel på blant annet maling, sko, klær og enkelte vaskemidler.

CE-merket er en europeisk merkeordning og er et sikkerhetsmerke som alle leker, byggevarer, elektriske og elektroniske produkter som selges i EØS-området må ha. CE-merket er en deklarasjon på at produsenten garanterer at alle krav som stilles til produktet er oppfylt. Kravene skal sikre at verken menneskers sikkerhet og helse eller miljøet skal ta skade av produktet